

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

AUTOREFERÁT DIZERTAČNEJ PRÁCE

Ing. Tomáš Mazán, MSc.

Bratislava 2026

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Ing. Tomáš Mazán, MSc.

Autoreferát dizertačnej práce

**KORPORÁTNDA DAŇ A KONKURENCIESCHOPNOSŤ
EURÓPSKÝCH KRAJÍN V PODMIENKACH KRÍZY**

na získanie akademického titulu "doktor"
("philosophiae doctor", v skratke "PhD.")

v študijnom odbore ekonómia a manažment
v študijnom programe financie

Bratislava 2026

Dizertačná práca bola vypracovaná v dennej forme doktorandského štúdia na Katedre financií Národohospodárskej fakulty EU v Bratislave.

Predkladateľ: Ing. Tomáš Mazán, MSc.
Národohospodárska fakulta, Katedra financií, EUBA

Školiteľka: doc. Ing. Jana Kušnírová, PhD.
Národohospodárska fakulta, Katedra financií, EUBA

Oponenti: prof. Ing. Peter David, PhD.
Ústav financií a účtovníctví, Mendelova univerzita v Brne

doc. Ing. Ján Huňady, PhD.
Katedra financií a účtovníctva, Ekonomická fakulta UMB

Ing. Jaroslava Boch, PhD., LL.M.
riaditeľka Finstat, s.r.o.

Autoreferát bol rozoslaný dňa

Obhajoba dizertačnej práce sa koná dňa 28.8.2026 o 11:00 hod. na Národohospodárskej fakulte EU v Bratislave, Dolnozemská cesta 1, 852 35 Bratislava, pred komisiou pre obhajobu dizertačnej práce v doktorandskom študijnom programe financie študijného odboru ekonómia a manažment vymenovanou dekankou Národohospodárskej fakulty EU v Bratislave.

doc. Ing. Jana Péliová, PhD.
predsedníčka subodborovej komisie
1.2 financie

1. Prehľad o súčasnom stave problematiky riešenej v dizertačnej práci doma a v zahraničí

Korporátne zdaňovanie predstavuje jednu z najvýznamnejších oblastí súčasnej hospodárskej politiky, v ktorej sa stretávajú záujmy štátu, podnikateľského sektora a spoločnosti. Daň z príjmov právnických osôb plní nielen fiškálnu funkciu zabezpečovania príjmov verejných rozpočtov, ale zároveň významne ovplyvňuje podnikateľské prostredie, investičné rozhodovanie, alokáciu kapitálu a medzinárodnú konkurencieschopnosť ekonomiky. V podmienkach globalizácie, vysokej mobility výrobných faktorov a prehlbujúcej sa ekonomickej integrácie sa korporátne daň stala jedným z najvýznamnejších nástrojov, prostredníctvom ktorých jednotlivé štáty formujú svoje konkurenčné postavenie v medzinárodnom hospodárskom priestore. Zároveň rastie význam koordinácie daňových politík, keďže rozdielne národné daňové systémy vytvárajú priestor na presun kapitálu, investícií a ziskov medzi jednotlivými jurisdikciami.

Vývoj korporátneho zdaňovania v posledných desaťročiach odráža zásadné zmeny svetovej ekonomiky. Liberalizácia medzinárodného obchodu, rast nadnárodných spoločností, digitalizácia ekonomiky a rozvoj nehmotných aktív výrazne zmenili podmienky, v ktorých národné vlády realizujú svoju daňovú politiku. Zatiaľ čo v minulosti bola korporátne daň vnímaná predovšetkým ako nástroj financovania verejných výdavkov, súčasná ekonomická teória i hospodárska prax ju považujú za významný determinant investičnej atraktivity, konkurencieschopnosti a dlhodobej ekonomickej výkonnosti krajín. Otázka optimálneho nastavenia korporátnej dane preto presahuje rámec verejných financií a stáva sa súčasťou širšej diskusie o udržateľnom hospodárskom raste, ekonomickej odolnosti a medzinárodnej daňovej koordinácii.

Teoretické východiská skúmanej problematiky vychádzajú

predovšetkým z teórie optimálneho zdaňovania, teórie daňovej incidencie a teórie daňovej konkurencie. Teória optimálneho zdaňovania zdôrazňuje potrebu hľadať takú úroveň daňového zaťaženia, ktorá umožní financovanie verejných potrieb pri čo najmenšom narušení ekonomických stimulov. V tomto kontexte patrí medzi najznámejšie koncepcie Lafferova krivka, ktorá poukazuje na existenciu optimálnej úrovne daňových sadzieb, pri ktorej sú maximalizované daňové príjmy štátu. Hoci praktická aplikácia tejto teórie zostáva predmetom diskusií, predstavuje významný teoretický základ pri hodnotení dôsledkov zmien korporátneho zdaňovania.

Teória daňovej incidencie upozorňuje na skutočnosť, že ekonomické bremeno korporátnej dane nemusí nieť výlučne podnik alebo vlastník kapitálu. V závislosti od elasticity ponuky a dopytu môže byť časť daňového zaťaženia prenesená na zamestnancov prostredníctvom nižších miezd alebo na spotrebiteľov prostredníctvom vyšších cien. Z tohto pohľadu korporátna daň neovplyvňuje iba podnikateľské subjekty, ale môže mať širšie makroekonomické dôsledky prejavujúce sa na trhu práce, spotrebe domácností či investičnej aktivite.

Významné miesto v súčasnej ekonomickej literatúre zaujíma aj teória daňovej konkurencie. Tá vychádza z predpokladu, že otvorené ekonomiky medzi sebou súťažia o mobilný kapitál prostredníctvom nastavenia daňových sadzieb a ďalších parametrov podnikateľského prostredia. Znižovanie sadzieb dane z príjmov právnických osôb sa počas posledných desaťročí stalo charakteristickým trendom vo väčšine vyspelých ekonomík. Cieľom týchto opatrení bolo zvýšiť atraktivitu krajín pre zahraničné investície, podporiť tvorbu pracovných miest a stimulovať hospodársky rast. Súčasne sa však začali objavovať obavy z oslabovania fiškálnej kapacity štátov a zo vzniku tzv. „preteku ku dnu“, pri ktorom krajiny vzájomne znižujú daňové sadzby na úkor stability verejných financií.

Empirický výskum však neposkytuje jednoznačné závery o vzťahu medzi korporátnym zdaňovaním a ekonomickou

výkonnosťou. Viaceré štúdie identifikujú negatívny vplyv vyšších sadzieb dane z príjmov právnických osôb na investičnú aktivitu, prílev zahraničných investícií a tempo hospodárskeho rastu. Iné výskumy naopak poukazujú na skutočnosť, že samotná výška korporátnej dane nedokáže vysvetliť rozdiely vo výkonnosti ekonomík. Významnú úlohu zohráva kvalita verejných inštitúcií, stabilita legislatívneho prostredia, úroveň infraštruktúry, kvalifikácia pracovnej sily či efektívnosť verejných výdavkov. Z uvedeného vyplýva, že korporátna daň predstavuje iba jeden z determinantov ekonomickej výkonnosti, ktorého účinky je potrebné hodnotiť v širšom inštitucionálnom a makroekonomickom kontexte.

V posledných rokoch sa problematika korporátneho zdaňovania výrazne posunula aj smerom k medzinárodnej koordinácii. Rozvoj digitálnej ekonomiky, rast významu nehmotných aktív a vysoká mobilita nadnárodných spoločností vytvorili priestor na presun ziskov do jurisdikcií s nižším daňovým zaťažením. Reakciou na tento vývoj boli iniciatívy Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a skupiny G20, predovšetkým projekt Base Erosion and Profit Shifting (BEPS), ktorého cieľom je obmedziť eróziu daňových základov a zabezpečiť spravodlivejšie rozdelenie daňových príjmov medzi jednotlivé krajiny. Významným míľnikom sa stalo aj prijatie globálnej minimálnej dane, ktorá predstavuje zásadnú zmenu doterajšieho prístupu ku korporátnemu zdaňovaniu a významne ovplyvňuje budúci vývoj medzinárodnej daňovej politiky.

Vzťah medzi korporátnym zdaňovaním a ekonomicou výkonnosťou patrí medzi najintenzívnejšie skúmané oblasti ekonomickej literatúry. Napriek rozsiahlemu množstvu empirických štúdií neexistuje jednotný názor na intenzitu ani smer pôsobenia korporátnej dane na makroekonomické ukazovatele. Výsledky jednotlivých výskumov sa líšia v závislosti od skúmaného obdobia, použitých metodologických prístupov, výberu krajín, ako aj od charakteru analyzovaných ekonomík. Zatiaľ čo časť autorov identifikuje negatívny vplyv vyššieho

korporátneho zdanenia na ekonomický rast, ďalšie štúdie poukazujú na skutočnosť, že významnejší vplyv majú kvalita inštitúcií, efektívnosť verejných výdavkov alebo stabilita podnikateľského prostredia. Táto nejednoznačnosť vytvára priestor pre ďalší empirický výskum, ktorý zohľadňuje nielen úroveň daňového zaťaženia, ale aj širší makroekonomický kontext.

Jedným z najčastejšie analyzovaných ukazovateľov je hrubý domáci produkt na obyvateľa. Teoreticky možno predpokladať, že vyššie korporátne daňové zaťaženie môže znižovať motiváciu podnikov investovať, spomaľovať akumuláciu kapitálu a následne negatívne ovplyvňovať ekonomický rast. Na druhej strane, príjmy z korporátnych daní umožňujú financovať verejnú infraštruktúru, vzdelávanie, vedu a výskum či ďalšie verejné statky, ktoré môžu dlhodobo podporovať produktivitu ekonomiky. Skutočný vzťah medzi korporátnou daňou a ekonomickým rastom preto nemožno považovať za lineárny. Významným faktorom zostáva spôsob využitia verejných príjmov a efektívnosť ich alokácie.

Dôležitou oblasťou výskumu je aj vzťah medzi korporátnym zdaňovaním a investičnou aktivitou. Investície predstavujú základný predpoklad dlhodobého hospodárskeho rastu, technologického pokroku a rastu produktivity práce. Viaceré empirické štúdie naznačujú, že vyššie efektívne korporátne zdanenie môže znižovať atraktivitu investičných projektov, predlžovať dobu návratnosti investícií a ovplyvňovať lokalizačné rozhodovanie nadnárodných spoločností. Súčasne však platí, že investičné rozhodnutia podnikov nie sú determinované iba výškou korporátnej dane. Významnú úlohu zohráva makroekonomická stabilita, právna istota, kvalita infraštruktúry, dostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily či úroveň technologického rozvoja. Korporátna daň preto predstavuje iba jeden z faktorov ovplyvňujúcich investičnú aktivitu podnikov.

Ďalšou významnou oblasťou je skúmanie vzťahu medzi korporátnou daňou a trhom práce. Vyššie korporátne daňové zaťaženie môže nepriamo ovplyvňovať zamestnanosť

prostredníctvom investičnej aktivity podnikov a ich rozhodovania o rozširovaní výrobných kapacít. V období ekonomického rastu bývajú tieto účinky spravidla menej výrazné, zatiaľ čo počas hospodárskych kríz môže obmedzenie investícií viesť k rastu nezamestnanosti. Moderná ekonomická literatúra zároveň upozorňuje, že časť ekonomického bremena korporátnej dane môže byť prenesená na zamestnancov prostredníctvom pomalšieho rastu miezd alebo nižšieho dopytu po pracovnej sile. Aj v tomto prípade však empirické výsledky zostávajú nejednoznačné a závisia od štruktúry ekonomiky, flexibility trhu práce a celkovej hospodárskej situácie.

Významným determinantom hospodárskej výkonnosti je aj konkurencieschopnosť ekonomiky. Súčasné prístupy k jej hodnoteniu zdôrazňujú, že konkurencieschopnosť nemožno redukovať iba na cenové faktory alebo úroveň daňového zaťaženia. Ide o komplexný jav zahŕňajúci produktivitu práce, kvalitu inštitúcií, inovačný potenciál, technologickú úroveň ekonomiky, kvalitu ľudského kapitálu či schopnosť ekonomiky reagovať na externé šoky. Korporátna daň predstavuje iba jednu zo súčastí tohto systému. Jej význam sa môže líšiť podľa charakteru ekonomiky, stupňa otvorenosti krajiny alebo fázy hospodárskeho cyklu. Z tohto dôvodu je pri hodnotení konkurencieschopnosti vhodné využívať viacero ukazovateľov zachytávajúcich rôzne dimenzie konkurenčnej pozície krajiny.

Významnou súčasťou súčasného výskumu je skúmanie korporátneho zdaňovania počas hospodárskych kríz. Práve obdobia ekonomických otrasov umožňujú podrobnejšie analyzovať, ako sa mení význam daňovej politiky v podmienkach rastúcej neistoty, poklesu ekonomickej aktivity a zvyšujúcich sa nárokov na verejné financie. Finančná kríza v rokoch 2008 až 2010 predstavovala prvý významný globálny šok, ktorý preveril schopnosť jednotlivých štátov reagovať prostredníctvom fiškálnej politiky. Viaceré krajiny prijali opatrenia smerujúce k podpore podnikateľského sektora, stabilizácii investičného prostredia a zmierneniu negatívnych dôsledkov hospodárskeho poklesu. V

oblasti korporátneho zdaňovania sa objavili dočasné daňové úľavy, zrýchlené odpisovanie investícií alebo odklady platenia daní s cieľom podporiť likviditu podnikov.

Pandémia COVID-19 predstavovala odlišný typ ekonomického šoku. Na rozdiel od finančnej krízy bola spôsobená administratívnym obmedzením ekonomickej aktivity, čo viedlo k prudkému poklesu produkcie vo viacerých odvetviach. Reakcia vlád zahŕňala rozsiahle fiškálne opatrenia, medzi ktoré patrili aj dočasné úpravy korporátneho zdaňovania, podpora likvidity podnikov a odklady daňových povinností. V tomto období sa zároveň ukázal význam fiškálneho priestoru jednotlivých krajín a schopnosti verejných financií financovať mimoriadne podporné opatrenia.

Ďalším významným makroekonomickým šokom bola inflačno-energetická kríza rokov 2021 až 2023. Jej špecifikom bol prudký rast cien energií, vysoká inflácia a narušenie dodávateľských reťazcov. V porovnaní s predchádzajúcimi krízami sa pozornosť hospodárskej politiky sústreďovala na zachovanie konkurencieschopnosti podnikov, zmiernenie nákladových tlakov a podporu energeticky náročných odvetví. Aj v tomto období zohrávalo korporátne zdaňovanie významnú úlohu pri hľadaní rovnováhy medzi stabilitou verejných financií a potrebou podpory podnikateľského sektora.

Analýza odbornej literatúry zároveň ukazuje, že väčšina doterajších empirických štúdií skúma účinky korporátnej dane prevažne v štandardných makroekonomických podmienkach alebo sa zameriava na jednotlivé ukazovatele ekonomickej výkonnosti izolovane. Len obmedzený počet výskumov analyzuje, či sa účinky korporátneho zdaňovania menia v závislosti od typu hospodárskej krízy, a ešte menej štúdií skúma súčasne ekonomickú výkonnosť, investičnú aktivitu, trh práce a konkurencieschopnosť v rámci jednotného panelového ekonometrického modelu. Práve táto výskumná medzera predstavuje východisko predkladanej dizertačnej práce, ktorej cieľom je komplexne analyzovať vzťah medzi korporátnym

daňovým zaťažením a vybranými makroekonomickými ukazovateľmi vo vybraných európskych krajinách s dôrazom na obdobie významných hospodárskych kríz.

V podmienkach členských štátov Európskej únie nadobúda problematika korporátneho zdaňovania ďalší rozmer v dôsledku postupujúcej harmonizácie vybraných oblastí daňovej politiky a prehĺbovania ekonomickej integrácie. Napriek tomu, že priame dane zostávajú prevažne v kompetencii jednotlivých členských štátov, rastúca koordinácia daňových pravidiel, spoločné opatrenia proti agresívnemu daňovému plánovaniu a implementácia medzinárodných štandardov významne ovplyvňujú tvorbu národných daňových systémov. V tomto prostredí sa daňová politika stáva výsledkom kompromisu medzi zachovaním národnej fiškálnej suverenity a potrebou zabezpečiť spravodlivé podmienky hospodárskej súťaže v rámci jednotného európskeho trhu.

Vývoj sadzieb dane z príjmov právnických osôb v európskych krajinách zároveň poukazuje na postupné znižovanie nominálnych sadzieb počas posledných dvoch desaťročí. Tento trend bol motivovaný predovšetkým snahou zvýšiť investičnú atraktivitu ekonomík, podporiť prílev zahraničného kapitálu a posilniť medzinárodnú konkurencieschopnosť. Súčasne však dochádzalo k rozširovaniu daňových základov, obmedzovaniu výnimiek a sprísňovaniu pravidiel medzinárodného zdaňovania. Moderné korporátne zdaňovanie preto nemožno hodnotiť výlučne prostredníctvom nominálnej sadzby dane, ale je potrebné prihliadať aj na efektívne daňové zaťaženie, konštrukciu daňového základu, rozsah investičných stimulov a celkové inštitucionálne prostredie.

V Slovenskej republike prešiel systém korporátneho zdaňovania počas sledovaného obdobia viacerými významnými zmenami. Menila sa výška sadzby dane z príjmov právnických osôb, pravidlá odpisovania majetku, možnosti uplatňovania daňových stimulov aj mechanizmy boja proti daňovým únikom. Vývoj slovenskej daňovej politiky pritom odrážal nielen

vnútroštátne ekonomické priority, ale aj rastúci význam európskej a medzinárodnej daňovej koordinácie. Podobným vývojom prechádzali aj ostatné skúmané krajiny, hoci intenzita a načasovanie jednotlivých opatrení sa medzi nimi odlišovali. Táto heterogenita vytvára vhodné podmienky na komparatívnu ekonometrickú analýzu, ktorá umožňuje identifikovať spoločné aj špecifické charakteristiky vývoja korporátneho zdaňovania v rôznych ekonomických podmienkach.

Významnou črtou súčasného výskumu je posun od jednoduchého skúmania vzťahu medzi daňovou sadzbou a hospodárskym rastom ku komplexnejšiemu hodnoteniu ekonomickej odolnosti. Rastúci počet autorov upozorňuje na skutočnosť, že schopnosť ekonomiky zvládať externé šoky závisí od širšieho súboru faktorov, medzi ktoré patrí kvalita verejných inštitúcií, flexibilita trhu práce, úroveň finančného sektora, inovačná výkonnosť, diverzifikácia hospodárstva a stabilita verejných financií. Korporátne daň v tomto systéme predstavuje iba jeden z nástrojov hospodárskej politiky, ktorého účinky sa prejavujú prostredníctvom vzájomného pôsobenia s ďalšími makroekonomickými determinantmi.

Práve koncept ekonomickej odolnosti predstavuje jeden z najvýznamnejších príspevkov súčasnej ekonomickej literatúry. Kým staršie práce sa sústreďovali predovšetkým na identifikáciu vplyvu daňového zaťaženia na jednotlivé makroekonomické ukazovatele, novšie výskumy zdôrazňujú potrebu skúmať schopnosť ekonomiky absorbovať externé šoky, prispôbiť sa meniacim sa podmienkam a obnoviť dlhodobý rast. V tomto kontexte získava korporátne zdaňovanie nový význam. Nejde už iba o nástroj ovplyvňujúci investície alebo hospodársky rast, ale aj o súčasť mechanizmov podporujúcich fiškálnu stabilitu a odolnosť ekonomiky počas krízových období.

Analýza domácej aj zahraničnej odbornej literatúry zároveň ukazuje, že väčšina existujúcich empirických štúdií sa zameriava na jednotlivé aspekty korporátneho zdaňovania izolovane. Často ide o analýzy obmedzené na jedno krízové obdobie, jednu skupinu

krajín alebo jeden ukazovateľ ekonomickej výkonnosti. Len výnimočne sa stretávame s výskumami, ktoré skúmajú účinky korporátnej dane súčasne na hospodársky rast, investičnú aktivitu, nezamestnanosť a konkurencieschopnosť, pričom zohľadňujú rozdielne typy makroekonomických šokov. Obmedzená je aj literatúra využívajúca dlhodobé kvartálne panelové údaje umožňujúce analyzovať meniace sa účinky korporátneho zdaňovania počas viacerých hospodárskych kríz.

Predkladaná dizertačná práca sa usiluje túto výskumnú medzeru čiastočne preklenúť. Vychádza z predpokladu, že účinky korporátneho daňového zaťaženia nemožno považovať za konštantné, ale že sa menia v závislosti od makroekonomického režimu, charakteru hospodárskeho šoku a sledovaného ukazovateľa ekonomickej výkonnosti. Zvolený výskumný prístup preto prepája poznatky modernej teórie korporátneho zdaňovania, ekonomickej odolnosti, daňovej konkurencie a medzinárodnej koordinácie s ekonometrickou analýzou panelových dát za vybrané európske krajiny. Takto koncipovaný výskum umožňuje komplexnejšie posúdiť úlohu korporátnej dane v podmienkach súčasnej európskej ekonomiky a prispieť k hlbšiemu pochopeniu jej významu počas období makroekonomickej stability aj hospodárskych kríz.

Na základe identifikovaných teoretických poznatkov, empirických zistení a existujúcich výskumných medzier boli formulované hlavný cieľ dizertačnej práce, parciálne ciele, výskumné otázky a hypotézy, ktoré vytvárajú východisko pre vlastnú empirickú analýzu prezentovanú v nasledujúcich kapitolách.

2. Cieľ a zameranie dizertačnej práce

Dynamický vývoj medzinárodného ekonomického prostredia, rastúca mobilita kapitálu, prehlbujúca sa globalizácia a opakujúce sa hospodárske krízy významne ovplyvňujú postavenie korporátneho zdaňovania v systéme hospodárskej politiky. Kým v minulosti bola daň z príjmov právnických osôb vnímaná predovšetkým ako nástroj zabezpečovania príjmov verejných rozpočtov, v súčasnosti sa čoraz viac zdôrazňuje jej význam pri formovaní podnikateľského prostredia, investičnej atraktivity, konkurencieschopnosti a ekonomickej odolnosti štátov. Zároveň sa ukazuje, že účinky korporátneho zdaňovania nemožno posudzovať izolovane, ale v kontexte širších makroekonomických procesov a meniacich sa hospodárskych podmienok.

Analýza odbornej literatúry poukázala na existenciu viacerých otvorených otázok. Napriek rozsiahlemu množstvu výskumov zostáva nejednoznačné, do akej miery korporátne daňové zaťaženie ovplyvňuje hospodársku výkonnosť krajín a či sa jeho účinky menia počas rôznych typov hospodárskych kríz. Väčšina doterajších štúdií analyzuje jednotlivé makroekonomické ukazovatele samostatne alebo sa sústreďuje iba na jedno krízové obdobie. Len obmedzený počet výskumov využíva dlhodobé panelové údaje umožňujúce komplexne hodnotiť vzťah medzi korporátnym zdaňovaním, ekonomickou výkonnosťou a konkurencieschopnosťou v podmienkach viacerých makroekonomických šokov. Na základe identifikovaných teoretických poznatkov a výskumných medzier bol formulovaný hlavný cieľ dizertačnej práce.

Hlavným cieľom dizertačnej práce je empiricky preskúmať vzťah medzi korporátnym daňovým zaťažením a vybranými ukazovateľmi ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti európskych krajín, pričom osobitná pozornosť je venovaná skúmaniu zmien tohto vzťahu počas významných hospodárskych kríz.

Na dosiahnutie hlavného cieľa boli stanovené viaceré parciálne ciele. Prvým bolo systematizovať teoretické koncepty a empirické prístupy, ktoré vysvetľujú vzťah medzi korporátnou daňou, ekonomickou výkonnosťou a konkurencieschopnosťou národných ekonomík. Druhým parciálnym cieľom je empiricky preskúmať, ako efektívne sa korporátne zdaňovanie premieta do vývoja HDP na obyvateľa, investičnej aktivity, miery nezamestnanosti a

konkurencieschopnosti vo vybraných európskych krajinách.

Tretím parciálnym cieľom je vyhodnotiť, či sa účinok korporátnej dane na skúmané ukazovatele mení počas finančnej krízy, pandémie COVID-19 a inflačno-energetickej krízy, teda v obdobiach, ktoré predstavovali odlišné typy makroekonomických otrasov a vytvorili rozdielne podmienky pre podnikový sektor aj hospodársku politiku štátov. Štvrtým parciálnym cieľom je posúdiť, či sa vzťah medzi korporátnym zdaňovaním a sledovanými ukazovateľmi mení počas finančnej krízy, pandémie COVID-19 a inflačno-energetickej krízy. Piatym parciálnym cieľom je odlíšiť cenovú a nákladovú dimenziu konkurencieschopnosti, zachytenú prostredníctvom reálneho efektívneho výmenného kurzu, od širšej štrukturálnej dimenzie konkurencieschopnosti, zachytenej prostredníctvom indexu konkurencieschopnosti.

Významnou súčasťou výskumu bolo aj porovnanie účinkov korporátneho zdaňovania na rôzne dimenzie ekonomickej výkonnosti reprezentované hrubým domácim produktom na obyvateľa, hrubou tvorbou fixného kapitálu, mierou nezamestnanosti, reálnym efektívnym výmenným kurzom a indexom konkurencieschopnosti. Cieľom bolo identifikovať, či korporátna daň ovplyvňuje jednotlivé ukazovatele rozdielnym spôsobom a či sa tieto účinky menia v závislosti od charakteru hospodárskeho šoku.

Na hlavný cieľ nadväzovali výskumné otázky, ktoré vytvorili základný rámec empirickej analýzy:

VO1: Aký je vzťah medzi sadzbou dane z príjmov právnických osôb a vybranými ukazovateľmi ekonomickej výkonnosti, trhu práce, investičnej aktivity a konkurencieschopnosti analyzovaných európskych krajín?

VO2: Mení sa vzťah medzi korporátnym zdaňovaním a sledovanými makroekonomickými ukazovateľmi počas hospodárskych kríz v porovnaní s obdobím mimo krízových režimov?

VO3: Závisí účinok korporátneho zdaňovania od konkrétneho typu krízy?

VO4: Do akej miery sa závery o konkurencieschopnosti líšia podľa toho, či je konkurenčná pozícia krajiny meraná prostredníctvom reálneho efektívneho výmenného kurzu alebo indexu konkurencieschopnosti?

Na overenie uvedených výskumných otázok boli formulované nasledujúce hypotézy:

H1: Nižšia sadzba dane z príjmov právnických osôb je spojená s priaznivejšími makroekonomickými výsledkami a vyššou konkurencieschopnosťou analyzovaných európskych krajín.

H2: Vzťah medzi korporátnym zdaňovaním a sledovanými ukazovateľmi ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti sa počas hospodárskych kríz odlišuje od obdobia mimo krízových režimov.

H3: Vzťah medzi korporátnym zdaňovaním a sledovanými makroekonomickými ukazovateľmi nie je jednotný, ale líši sa medzi finančnou krízou, pandémiou COVID-19 a inflačno-energetickou krízou.

Takto formulované ciele, výskumné otázky a hypotézy vytvorili metodologický základ empirickej časti dizertačnej práce. Ich naplnenie umožnilo komplexne posúdiť význam korporátneho zdaňovania v podmienkach vybraných európskych ekonomík a zároveň identifikovať rozdiely v jeho účinkoch počas obdobia makroekonomickej stability a hospodárskych kríz.

3. Metodika práce a metódy skúmania

Metodologický prístup dizertačnej práce bol zvolený s cieľom objektívne posúdiť vzťah medzi korporátnym daňovým zaťažením a vybranými ukazovateľmi ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti v podmienkach rozdielnych makroekonomických režimov. Vzhľadom na charakter skúmanej problematiky bol využitý kvantitatívny výskumný prístup založený na ekonometrickej analýze panelových dát. Takto zvolená metodika umožňuje súčasne analyzovať vývoj skúmaných premenných v čase aj rozdiely medzi jednotlivými krajinami, pričom eliminuje časť nepozorovanej heterogenity, ktorá by pri použití jednoduchých prierezných alebo časových analýz mohla viesť k skresleniu výsledkov.

Výskum bol realizovaný na panelovom dátovom súbore pozostávajúcom z kvartálnych údajov ôsmich európskych krajín – Slovenskej republiky, Českej republiky, Poľska, Maďarska, Rakúska, Nemecka, Talianska a Dánska. Výber krajín nebol náhodný. Zahŕňa ekonomiky s rozdielnou veľkosťou, úrovňou ekonomického rozvoja, štruktúrou hospodárstva aj daňovou politikou, pričom všetky krajiny sú zároveň súčasťou európskeho hospodárskeho priestoru a počas sledovaného obdobia čelili rovnakým externým makroekonomickým šokom. Takto vytvorená vzorka umožňuje analyzovať spoločné aj špecifické účinky korporátneho zdaňovania pri zachovaní dostatočnej miery porovnateľnosti medzi jednotlivými ekonomikami.

Analyzované obdobie zahŕňa časový úsek od štvrtého štvrťroka 2004 do štvrtého štvrťroka 2025. Takto zvolený časový horizont umožňuje zachytiť nielen dlhodobý vývoj korporátneho zdaňovania, ale aj tri významné hospodárske krízy, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili fungovanie európskych ekonomík. Ide o globálnu finančnú krízu v rokoch 2008 až 2010, pandémie COVID-19 v rokoch 2020 až 2022 a inflačno-energetickú krízu v rokoch 2021 až 2023. Zaradenie viacerých krízových období predstavuje jeden z hlavných metodologických prínosov práce, pretože umožňuje skúmať, či sa účinky korporátnej dane menia v závislosti od charakteru makroekonomického šoku.

Empirická analýza vychádza z harmonizovaného panelového dátového súboru vytvoreného kombináciou údajov z medzinárodných databáz OECD, Eurostatu, Svetovej banky,

Medzinárodného menového fondu a ďalších relevantných štatistických zdrojov. Jednotlivé údaje boli pred zaradením do ekonometrických modelov harmonizované z hľadiska časovej frekvencie, metodiky výpočtu aj medzinárodnej porovnateľnosti. Osobitná pozornosť bola venovaná zabezpečeniu konzistentnosti jednotlivých časových radov, keďže panelová ekonometrická analýza vyžaduje vysokú kvalitu vstupných údajov.

Kľúčovou vysvetľujúcou premennou bola sadzba dane z príjmov právnických osôb reprezentovaná premennou TAXR, ktorá vyjadruje porovnateľný ukazovateľ korporátneho daňového zaťaženia. Táto premenná predstavuje hlavný objekt skúmania a umožňuje analyzovať vzťah medzi úrovňou korporátneho zdaňovania a jednotlivými ukazovateľmi ekonomickej výkonnosti.

Závislé premenné boli zvolené tak, aby zachytávali rozdielne dimenzie ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti krajín. Hrubý domáci produkt na obyvateľa reprezentuje celkovú ekonomickú výkonnosť ekonomiky. Hrubá tvorba fixného kapitálu charakterizuje investičnú aktivitu podnikov a dlhodobý rozvoj výrobných kapacít. Miera nezamestnanosti predstavuje základný ukazovateľ situácie na trhu práce. Reálny efektívny výmenný kurz zachytáva cenovú a nákladovú konkurencieschopnosť ekonomiky, zatiaľ čo index konkurencieschopnosti reprezentuje širšie systémové faktory ovplyvňujúce dlhodobú konkurenčnú pozíciu krajiny.

Pred samotným odhadom regresných modelov bola vykonaná deskriptívna analýza jednotlivých premenných a analýza ich vzájomných korelácií. Cieľom bolo identifikovať základné charakteristiky dátového súboru, overiť rozsah variability jednotlivých premenných a posúdiť existenciu potenciálnych problémov viacnásobnej kolinearity. Súčasťou prípravnej fázy bolo aj grafické zobrazenie vývoja hlavných premenných, ktoré umožnilo vizualizovať rozdiely medzi krajinami a identifikovať zmeny spojené s jednotlivými hospodárskymi krízami.

Jadrom empirickej analýzy boli panelové regresné modely s fixnými efektmi krajín a časových období. Voľba fixných efektov vychádza z predpokladu, že jednotlivé krajiny disponujú špecifickými charakteristikami, ktoré nie sú priamo pozorovateľné, avšak môžu významne ovplyvňovať skúmané makroekonomické vzťahy. Zaradením časových efektov sa súčasne eliminoval vplyv spoločných makroekonomických udalostí, ktoré zasahovali všetky

skúmané krajiny. Takto špecifikované modely umožňujú presnejšie identifikovať samotný účinok korporátneho daňového zaťaženia pri súčasnej kontrole nepozorovaných faktorov.

Na identifikáciu účinkov korporátneho daňového zaťaženia boli špecifikované samostatné panelové regresné modely pre jednotlivé závislé premenné. Každý model vychádzal z jednotnej metodologickej koncepcie, pričom závislou premennou bol postupne hrubý domáci produkt na obyvateľa, miera nezamestnanosti, hrubá tvorba fixného kapitálu, reálny efektívny výmenný kurz a index konkurencieschopnosti. Spoločným prvkom všetkých modelov bola premenná reprezentujúca korporátne daňové zaťaženie, fixné efekty krajín, fixné efekty časových období a interakčné premenné zachytávajúce jednotlivé hospodárske krízy. Takto formulované modely umožnili porovnať nielen základný účinok korporátnej dane, ale aj jeho zmeny počas rozdielnych makroekonomických režimov.

Významnou súčasťou metodického postupu bolo zavedenie interakčných premenných medzi korporátnou daňou a jednotlivými krízovými obdobiami. Ich zaradenie umožnilo analyzovať, či sa účinky korporátneho daňového zaťaženia počas globálnej finančnej krízy, pandémie COVID-19 a inflačno-energetickej krízy štatisticky významne odlišovali od obdobia relatívnej makroekonomickej stability. Tento prístup predstavuje jeden z hlavných metodologických prínosov dizertačnej práce, pretože umožňuje skúmať korporátne zdaňovanie dynamicky a nie ako faktor s konštantným účinkom počas celého sledovaného obdobia.

Pred odhadom regresných modelov boli realizované diagnostické testy zamerané na overenie vhodnosti použitého ekonometrického postupu. Testovaná bola stacionarita jednotlivých časových radov, prítomnosť autokorelácie reziduí, ako aj vhodnosť využitia modelov s fixnými efektmi. Výsledky diagnostických testov potvrdili opodstatnenosť zvoleného metodologického prístupu a poskytli predpoklady na spoľahlivú interpretáciu odhadnutých parametrov. Na elimináciu možných dôsledkov heteroskedasticity boli vo všetkých modeloch použité robustné štandardné chyby klastrované na úrovni krajín, čím sa zvýšila spoľahlivosť štatistických záverov.

Okrem samotných regresných koeficientov boli vypočítané aj marginálne efekty korporátneho daňového zaťaženia pre jednotlivé makroekonomické režimy. Marginálne efekty umožnili

podrobnejšie analyzovať intenzitu účinkov korporátnej dane počas obdobia ekonomickej stability a jednotlivých hospodárskych kríz. Ich využitie poskytlo podstatne komplexnejší pohľad na skúmané vzťahy než samotná interpretácia regresných koeficientov a umožnilo graficky znázorniť rozdiely medzi jednotlivými režimami hospodárskeho vývoja.

Súčasťou metodického postupu bolo aj testovanie rozdielov medzi jednotlivými krízovými obdobiami prostredníctvom Waldových testov. Cieľom týchto testov bolo overiť, či sa účinky korporátneho zdaňovania počas globálnej finančnej krízy, pandémie COVID-19 a inflačno-energetickej krízy štatisticky významne odlišujú. Takýto prístup umožnil identifikovať nielen samotnú existenciu účinku korporátnej dane, ale aj jeho prípadnú zmenu v závislosti od charakteru hospodárskeho šoku.

Pre zvýšenie robustnosti výsledkov bola realizovaná aj dodatočná robustnostná kontrola využívajúca oneskorenú hodnotu premennej korporátneho daňového zaťaženia. Zaradenie oneskorenej premennej umožnilo overiť stabilitu odhadnutých vzťahov a posúdiť, či identifikované výsledky nie sú ovplyvnené krátkodobými výkyvmi alebo časovým posunom účinkov korporátneho zdaňovania na analyzované makroekonomické ukazovatele. Výsledky robustnostnej analýzy zároveň predstavovali významný nástroj na overenie spoľahlivosti hlavných empirických zistení.

Napriek komplexnosti použitého metodologického prístupu si autor uvedomuje aj jeho určité obmedzenia. Skúmanie bolo realizované na vzorke ôsmich európskych krajín, čo síce umožňuje podrobnú komparatívnu analýzu, avšak zároveň obmedzuje možnosti zovšeobecnenia výsledkov na všetky ekonomiky Európskej únie alebo krajiny OECD. Obmedzením je tiež skutočnosť, že korporátne daňové zaťaženie predstavuje iba jeden z faktorov ovplyvňujúcich ekonomickú výkonnosť. Vývoj analyzovaných ukazovateľov je determinovaný aj ďalšími makroekonomickými, inštitucionálnymi a politickými faktormi, ktoré nie je možné v plnom rozsahu zachytiť jedným ekonometrickým modelom.

Napriek uvedeným limitom poskytuje zvolený metodologický rámec dostatočne robustný základ na identifikáciu hlavných vzťahov medzi korporátnym zdaňovaním, ekonomickou výkonnosťou a konkurencieschopnosťou skúmaných krajín.

Kombinácia panelových modelov s fixnými efektmi, interakčných premenných, marginálnych efektov, Waldových testov a robustnostnej kontroly vytvára komplexný analytický aparát, ktorý umožňuje spoľahlivo posúdiť výskumné otázky a overiť formulované hypotézy.

4. Štruktúra dizertačnej práce

Dizertačná práca je koncipovaná do piatich vecne nadväzujúcich kapitol, ktoré vytvárajú ucelený logický rámec skúmanej problematiky.

Prvá kapitola je venovaná systematickému spracovaniu teoretických a empirických poznatkov o korporátnom zdaňovaní, jeho vývoji, hlavných determinantoch a postavení v súčasnej hospodárskej politike. Pozornosť je sústredená na teoretické prístupy ku korporátnemu zdaňovaniu, vývoj daňovej konkurencie, medzinárodnú koordináciu daňových systémov, problematiku globálnej minimálnej dane, ako aj na analýzu vzťahu medzi korporátnou daňou, ekonomickou výkonnosťou a konkurencieschopnosťou. Samostatná časť je venovaná vývoju korporátneho zdaňovania počas globálnej finančnej krízy, pandémie COVID-19 a inflačno-energetickej krízy.

Druhá kapitola formuluje hlavný cieľ dizertačnej práce, parciálne ciele, výskumné otázky a hypotézy, ktoré vytvárajú základný rámec empirickej analýzy.

Tretia kapitola opisuje metodologický postup výskumu. Charakterizuje výber skúmaných krajín, použité zdroje údajov, definíciu analyzovaných premenných, konštrukciu panelového dátového súboru, ekonometrické modely, diagnostické testy a postupy využité pri overovaní robustnosti výsledkov.

Štvrtá kapitola predstavuje jadro dizertačnej práce. Obsahuje výsledky panelových ekonometrických analýz, interpretáciu regresných modelov, analýzu marginálnych efektov, porovnanie účinkov korporátnej dane počas jednotlivých hospodárskych kríz, výsledky robustnostných testov a odpovede na formulované výskumné otázky.

Piata kapitola sumarizuje hlavné poznatky výskumu, interpretuje výsledky vo vzťahu k súčasnému stavu poznania, hodnotí platnosť stanovených hypotéz a identifikuje teoretické, metodologické a hospodárskopolitické implikácie získaných výsledkov. Súčasťou záveru sú aj odporúčania pre ďalší výskum v oblasti korporátneho zdaňovania a konkurencieschopnosti ekonomík.

Úvod.....	10
1 Súčasný stav doma a v zahraničí.....	15
1.1 VÝVOJOVÉ TRENDY V OBLASTI KORPORÁTNEJ DANE	23
1.1.1 Globálna minimálna daň (GMT).....	27
1.1.2 Implementácia globálnych pravidiel	29
1.2 DETERMINANTY OVPLYVŇUJÚCE VÝVOJ KORPORÁTNEJ DANE	31
1.2.1 Vzťah korporátnej dane a hrubého domáceho produktu.....	32
1.2.2 Investície vs. sadzba korporátnej dane.....	33
1.2.3 Nezamestnanosť vo vzťahu ku korporátnej dani	35
1.2.4 Inovácie vo vzťahu ku korporátnej dani.....	37
1.2.5 Konkurencieschopnosť v oblasti korporátnej dane	39
1.3 KORPORÁTNA DAŇ V KRÍZOVÝCH OBDOBIA	41
1.3.1 Finančná kríza (2008-2010).....	42
1.3.2 Pandémia COVID-19 (2020-2022)	45
1.3.3 Inflačno-energetická kríza (2021-2023).....	49
2 Cieľ práce.....	51
3 Metodika práce a metódy skúmania.....	56
3.1 METODOLOGICKÝ RÁMEC VÝSKUMU	56
3.2 VÝSKUMNÝ DIZAJN A VÝBER VZORKY KRAJÍN	57
ZDROJ: VLASTNÉ SPRACOVANIE	58
3.3 ZDROJE DÁT A HARMONIZÁCIA ÚDAJOV	58
3.4 PREMENNÉ POUŽITÉ V ANALÝZE	61
3.5 DESKRIPTÍVNA CHARAKTERISTIKA A KORELAČNÉ VZŤAHY	62
3.6 GRAFICKÉ ZOBRAZENIE VÝVOJA HLAVNÝCH PREMENNÝCH	65
3.7 ŠPECIFIKÁCIA EKONOMETRICKÉHO MODELU.....	69
3.8 VOĽBA MODELU, DIAGNOSTICKÉ TESTY A ROBUSTNOSŤ ODHADOV	71
3.9 OBMEDZENIA METODOLOGICKÉHO POSTUPU	76
4 Výsledky práce.....	78
4.1 VÝSLEDKY PANELOVÝCH REGRESNÝCH MODELOV	78
4.2 MARGINÁLNE EFEKTY PODĽA MAKROEKONOMICKÝCH REŽIMOV	81
4.3 TESTOVANIE ROZDIELOV MEDZI KRÍZOVÝMI OBDOBAMI.....	86
4.4 ROBUSTNOSTNÁ KONTROLA S ONESKORENOU PREMENNOU TAXR	89
5 Diskusia	91
5.1 ODPOVEDE NA VÝSKUMNÉ OTÁZKY	91
5.2 VYHODNOTENIE HYPOTÉZ.....	93
5.3 INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV VO VZŤAHU K LITERATÚRE	94
5.4 TEORETICKÉ, METODOLOGICKÉ A HOSPODÁRSKOPOLITICKÉ IMPLIKÁCIE	95
5.5 LIMITY VÝSKUMU A INTERPRETAČNÝ ROZSAH VÝSLEDKOV	97
Záver	99
Zoznam použitej literatúry.....	102

5. Výsledky práce

Hlavným cieľom empirickej časti dizertačnej práce bolo identifikovať, či korporátne daňové zaťaženie predstavuje významný determinant ekonomickej výkonnosti vybraných európskych krajín a či sa jeho účinky menia počas rozdielnych makroekonomických režimov. Na overenie týchto vzťahov boli odhadnuté panelové regresné modely využívajúce kvartálne údaje ôsmich európskych ekonomík za obdobie rokov 2004 až 2025.

Výsledky základných regresných modelov ukázali, že samotná výška korporátneho daňového zaťaženia mimo krízových období nepredstavuje štatisticky významný determinant ekonomickej výkonnosti. Tento záver bol potvrdený pri modeli hrubého domáceho produktu na obyvateľa aj pri modeli hrubej tvorby fixného kapitálu. Odhadnuté koeficienty síce vo viacerých prípadoch naznačovali očakávaný smer vzťahu medzi korporátnou daňou a analyzovanými ukazovateľmi, avšak ich štatistická významnosť nebola dostatočná na potvrdenie existencie stabilného dlhodobého účinku.

Uvedené zistenia naznačujú, že ekonomická výkonnosť krajín je výsledkom pôsobenia podstatne širšieho súboru determinantov, než predstavuje samotná úroveň korporátneho zdanenia. Významnú úlohu zohrávajú kvalita podnikateľského prostredia, úroveň verejných inštitúcií, investičná politika štátu, makroekonomická stabilita, technologický rozvoj, produktivita práce či celková dôvera ekonomických subjektov. Korporátna daň preto predstavuje iba jeden z prvkov komplexného systému faktorov ovplyvňujúcich hospodársky vývoj.

Z pohľadu hospodárskej politiky ide o významné zistenie. Výsledky nepotvrdzujú často prezentované tvrdenie, podľa ktorého samotné zníženie sadzby dane z príjmov právnických osôb automaticky vedie k zrýchleniu hospodárskeho rastu alebo zvýšeniu investičnej aktivity. Naopak, empirická analýza naznačuje, že účinky korporátneho zdaňovania sa prejavujú až v interakcii s ďalšími ekonomickými faktormi a ich intenzita závisí od celkového makroekonomického prostredia.

Podobné závery boli identifikované aj pri analýze hrubej tvorby fixného kapitálu. Hoci ekonomická teória predpokladá existenciu negatívneho vzťahu medzi daňovým zaťažením a investičnou aktivitou, získané výsledky nepotvrdili jednoznačný štatisticky významný účinok korporátnej dane na investície počas

štandardných makroekonomických podmienok. To naznačuje, že investičné rozhodovanie podnikov je determinované širším spektrom faktorov, medzi ktoré patria najmä očakávania budúceho ekonomického vývoja, dostupnosť financovania, úroveň úrokových sadziieb, technologické zmeny, regulačné prostredie a celková podnikateľská dôvera.

Výsledky empirickej analýzy zároveň podporujú názor, že význam korporátneho zdaňovania nemožno hodnotiť izolovane prostredníctvom jediného makroekonomického ukazovateľa. Oveľa vhodnejšie je skúmať jeho účinky v širších súvislostiach, ktoré zahŕňajú ekonomickú výkonnosť, investičnú aktivitu, zamestnanosť a konkurencieschopnosť súčasne. Práve tento komplexný prístup predstavuje jeden z hlavných metodologických prínosov predkladanej dizertačnej práce.

Popri hodnotení ekonomickej výkonnosti bola významná pozornosť venovaná analýze vzťahu medzi korporátnym daňovým zaťažením, situáciou na trhu práce a konkurencieschopnosťou ekonomík. Tieto oblasti predstavujú dôležité dimenzie hospodárskeho rozvoja, prostredníctvom ktorých sa prejavujú nepriame účinky daňovej politiky na fungovanie ekonomiky. Na rozdiel od ukazovateľov hospodárskeho rastu a investičnej aktivity možno v prípade trhu práce a konkurencieschopnosti predpokladať výraznejší vplyv hospodárskeho cyklu a vyššiu citlivosť na externé makroekonomické šoky.

Empirická analýza ukázala, že vzťah medzi korporátnym daňovým zaťažením a mierou nezamestnanosti je podstatne komplexnejší, než naznačujú tradičné ekonomické teórie. Samotný základný efekt korporátnej dane mimo krízových období sa nepotvrdil ako štatisticky významný. Výsledky preto neumožňujú jednoznačne konštatovať, že zmena sadzby dane z príjmov právnických osôb automaticky vedie k rastu alebo poklesu nezamestnanosti.

Odlíšná situácia nastala po zohľadnení interakčných premenných reprezentujúcich jednotlivé hospodárske krízy. Práve počas globálnej finančnej krízy bol identifikovaný štatisticky významný účinok korporátneho zdaňovania na vývoj nezamestnanosti. Tento výsledok naznačuje, že význam daňovej politiky sa v období výrazného hospodárskeho poklesu mení a jej účinky nemožno hodnotiť rovnakým spôsobom ako počas obdobia makroekonomickej stability.

Ekonomická interpretácia uvedeného zistenia spočíva v tom, že podniky počas hospodárskej recesie reagujú na zhoršené ekonomické podmienky podstatne citlivejšie než počas obdobia rastu. V situácii poklesu dopytu, obmedzenia investícií a rastúcej neistoty môže aj relatívne malá zmena podnikateľských nákladov ovplyvniť rozhodovanie o zamestnanosti, investíciách alebo zachovaní výrobných kapacít. Korporátne zdaňovanie preto počas krízového obdobia nadobúda odlišný význam než v podmienkach štandardného ekonomického vývoja.

Naopak, počas pandémie COVID-19 sa obdobný štatistický významný účinok pri modeli nezamestnanosti nepotvrdil. Tento výsledok možno vysvetliť charakterom samotnej pandémie, keď boli negatívne dôsledky na trh práce vo veľkej miere kompenzované rozsiahlymi fiškálnymi opatreniami jednotlivých vlád. Programy podpory zamestnanosti, kompenzácie mzdových nákladov a ďalšie stabilizačné opatrenia pravdepodobne zmiernili priame účinky korporátneho daňového zaťaženia na vývoj nezamestnanosti. Výsledky tak poukazujú na skutočnosť, že efektívnosť daňovej politiky nemožno hodnotiť izolovane od ostatných nástrojov hospodárskej politiky.

Významnou súčasťou empirickej analýzy bolo aj skúmanie konkurencieschopnosti ekonomík. V dizertačnej práci bola konkurencieschopnosť hodnotená prostredníctvom dvoch vzájomne sa dopĺňajúcich ukazovateľov – reálneho efektívneho výmenného kurzu a indexu konkurencieschopnosti. Zámerom bolo zachytiť nielen cenovú a nákladovú konkurencieschopnosť, ale aj širšie systémové faktory ovplyvňujúce dlhodobú výkonnosť ekonomík.

Výsledky regresných modelov ukázali, že reálny efektívny výmenný kurz reagoval na korporátne daňové zaťaženie odlišne ako ostatné analyzované makroekonomické ukazovatele. Štatistický významný vzťah bol identifikovaný predovšetkým počas obdobia pandémie COVID-19, čo naznačuje, že účinky korporátnej dane na cenovú konkurencieschopnosť sa prejavujú najmä v podmienkach výrazných externých šokov. Tento výsledok zároveň potvrdzuje, že konkurencieschopnosť ekonomiky nemožno chápať ako statickú veličinu, ale ako dynamický proces ovplyvňovaný vzájomným pôsobením viacerých hospodárskych faktorov.

Naopak, pri indexe konkurencieschopnosti sa základný efekt korporátneho daňového zaťaženia ani jeho interakcie s jednotlivými

krízovými obdobiami nepotvrdili ako štatisticky významné. Toto zistenie podporuje záver, že systémová konkurencieschopnosť krajín je determinovaná podstatne širším súborom faktorov, medzi ktoré patria kvalita verejných inštitúcií, úroveň vzdelávania, inovačný potenciál, efektívnosť verejnej správy, infraštruktúra alebo technologická pripravenosť ekonomiky. Korporátne daň preto predstavuje iba jednu zo súčastí komplexného systému faktorov formujúcich dlhodobú konkurencieschopnosť štátov.

Významným poznatkom práce je aj zistenie, že reálny efektívny výmenný kurz a index konkurencieschopnosti nemožno považovať za vzájomne zameniteľné ukazovatele. Zatiaľ čo reálny efektívny výmenný kurz zachytáva predovšetkým cenové a nákladové aspekty konkurencieschopnosti, index konkurencieschopnosti reflektuje širšie inštitucionálne a štrukturálne charakteristiky ekonomiky. Ich spoločné využitie preto umožňuje komplexnejšie hodnotenie účinkov korporátneho zdaňovania než použitie jediného indikátora.

Získané výsledky zároveň potvrdzujú, že konkurencieschopnosť ekonomiky nemožno zvyšovať výlučne prostredníctvom zmien korporátneho zdaňovania. Významnejšiu úlohu zohráva kombinácia stabilného podnikateľského prostredia, kvalitných verejných inštitúcií, efektívnej fiškálnej politiky a podpory inovácií. Korporátne daň predstavuje významný, avšak nie rozhodujúci nástroj hospodárskej politiky, ktorého účinnosť závisí od širšieho ekonomického prostredia.

Jedným z hlavných prínosov dizertačnej práce je skúmanie korporátneho daňového zaťaženia v podmienkach rozdielnych makroekonomických režimov. Na rozdiel od väčšiny existujúcich empirických štúdií, ktoré predpokladajú konštantný účinok korporátnej dane počas celého sledovaného obdobia, predkladaný výskum vychádza z predpokladu, že účinky daňovej politiky sa menia v závislosti od charakteru hospodárskeho prostredia. Z tohto dôvodu boli do panelových regresných modelov zaradené interakčné premenné reprezentujúce tri významné hospodárske krízy – globálnu finančnú krízu, pandémiu COVID-19 a inflačno-energetickú krízu.

Výsledky ekonometrickej analýzy potvrdili, že predpoklad o konštantnom pôsobení korporátneho zdaňovania nemožno považovať za opodstatnený. Účinky korporátnej dane sa počas jednotlivých krízových období menili nielen z hľadiska intenzity,

ale aj z hľadiska ich ekonomického významu. Toto zistenie predstavuje jeden z najvýznamnejších poznatkov dizertačnej práce a zároveň rozširuje súčasné poznanie o fungovaní daňovej politiky v podmienkach makroekonomickej nestability.

Globálna finančná kríza predstavovala obdobie výrazného obmedzenia investičnej aktivity, poklesu produkcie a rastu nezamestnanosti. Empirická analýza ukázala, že práve počas tohto obdobia boli účinky korporátneho daňového zaťaženia na trh práce najvýraznejšie. Vysoká neistota ekonomických subjektov, zhoršená dostupnosť financovania a pokles investičnej aktivity zvýšili citlivosť podnikov na zmeny podnikateľských nákladov. Korporátne zdaňovanie tak nadobudlo väčší význam ako v období ekonomickej stability. Výsledky naznačujú, že fiškálna politika môže počas recesie významnejšie ovplyvňovať rozhodovanie podnikov než v čase hospodárskeho rastu.

Odlišný charakter mala pandémie COVID-19, ktorá predstavovala bezprecedentný exogénny šok zasahujúci prakticky všetky sektory hospodárstva. Na rozdiel od finančnej krízy však boli jej ekonomické dôsledky vo významnej miere zmiernené rozsiahlymi podpornými opatreniami jednotlivých vlád. V tejto súvislosti sa ukázalo, že samotné korporátne zdaňovanie nepredstavovalo rozhodujúci faktor ovplyvňujúci vývoj trhu práce alebo investícií. Významnejšie účinky boli identifikované predovšetkým pri reálnom efektívnom výmennom kurze, čo poukazuje na zvýšenú citlivosť cenovej konkurencieschopnosti ekonomík počas obdobia pandémie.

Inflačno-energetická kríza sa od predchádzajúcich hospodárskych šokov odlišovala najmä svojim nákladovým charakterom. Prudký rast cien energií, vysoká inflácia a narušenie medzinárodných dodávateľských reťazcov vytvorili nové podmienky fungovania podnikov. Empirické výsledky však nepreukázali, že by korporátna daň počas tohto obdobia predstavovala dominantný faktor určujúci vývoj analyzovaných makroekonomických ukazovateľov. Získané poznatky naznačujú, že v prostredí výrazných nákladových šokov nadobúdajú väčší význam iné nástroje hospodárskej politiky, predovšetkým opatrenia zamerané na stabilizáciu cien energií, podporu likvidity podnikov a zmiernenie inflačných tlakov.

Na podrobnejšie posúdenie rozdielov medzi jednotlivými makroekonomickými režimami boli vypočítané marginálne efekty

korporátneho daňového zaťaženia. Ich analýza potvrdila, že intenzita účinkov korporátnej dane sa medzi jednotlivými obdobiami významne líši. Kým v období relatívnej ekonomickej stability boli odhadnuté účinky vo väčšine prípadov štatisticky nevýznamné, počas hospodárskych kríz sa pri niektorých ukazovateľoch prejavili podstatne výraznejšie. Marginálne efekty tak poskytli podrobnejší pohľad na dynamiku skúmaných vzťahov a potvrdili vhodnosť použitia interakčných premenných v panelových modeloch.

Spoľahlivosť získaných výsledkov bola následne overená prostredníctvom Waldových testov, ktoré umožnili porovnať účinky korporátnej dane medzi jednotlivými krízovými obdobiami. Výsledky testov podporili záver, že hospodárske krízy nemožno z metodologického hľadiska považovať za homogénne udalosti. Každý typ makroekonomického šoku vytvára odlišné podmienky fungovania ekonomiky, čo sa následne prejavuje aj v rozdielnom pôsobení korporátneho daňového zaťaženia. Tento poznatok predstavuje významný metodologický prínos práce, keďže poukazuje na potrebu diferencovaného hodnotenia účinkov daňovej politiky v závislosti od charakteru hospodárskeho prostredia.

Dôležitou súčasťou empirickej analýzy bolo aj overenie robustnosti odhadnutých výsledkov. Zaradením oneskorenej hodnoty korporátneho daňového zaťaženia do regresných modelov sa potvrdilo, že hlavné závery výskumu zostávajú stabilné aj po zohľadnení možných časových oneskorení účinkov daňovej politiky. Robustnostná analýza tak zvýšila dôveryhodnosť získaných poznatkov a potvrdila, že identifikované vzťahy nie sú výsledkom krátkodobých výkyvov alebo náhodných zmien v dátovom súbore.

Súhrnne možno konštatovať, že výsledky panelovej ekonometrickej analýzy nepotvrdili existenciu univerzálneho a časovo nemenného účinku korporátneho daňového zaťaženia na ekonomickú výkonnosť a konkurencieschopnosť krajín. Naopak, získané poznatky jednoznačne naznačujú, že účinky korporátnej dane sú podmienené charakterom hospodárskeho šoku, aktuálnou fázou ekonomického cyklu a sledovanou oblasťou ekonomiky. Práve táto diferenciácia predstavuje hlavný vedecký prínos dizertačnej práce a zároveň vytvára priestor na precíznejšie formovanie hospodárskej a daňovej politiky v podmienkach meniaceho sa ekonomického prostredia.

Empirická analýza realizovaná v dizertačnej práci umožnila komplexne posúdiť vzťah medzi korporátnym daňovým zaťažením a vybranými ukazovateľmi ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti v podmienkach ôsmich európskych krajín. Využitie panelových ekonometrických modelov s fixnými efektmi, interakčných premenných a robustnostných testov poskytlo dostatočný analytický rámec na overenie formulovaných výskumných otázok a hypotéz.

Výsledky výskumu ukázali, že korporátne zdaňovanie nemožno považovať za univerzálny determinant ekonomickej výkonnosti. Predpoklad o stabilnom a časovo nemennom účinku korporátnej dane sa v analyzovanom období nepotvrdil. Samotná výška korporátneho daňového zaťaženia mimo období hospodárskych kríz nevykazovala štatisticky významný vplyv na väčšinu sledovaných makroekonomických ukazovateľov. Tento výsledok naznačuje, že hospodárska výkonnosť krajín je podmienená súčasným pôsobením viacerých ekonomických, inštitucionálnych a štrukturálnych faktorov, pričom korporátna daň predstavuje iba jednu z ich zložiek.

Získané poznatky zároveň ukázali, že účinky korporátneho zdaňovania sa výrazne menia počas období hospodárskych kríz. Význam interakčných premenných potvrdil, že makroekonomické prostredie zásadne ovplyvňuje intenzitu aj smer pôsobenia korporátnej dane. Kým počas obdobia ekonomickej stability zostávali odhadnuté efekty vo väčšine prípadov nevýznamné, v období globálnej finančnej krízy a čiastočne aj počas pandémie COVID-19 sa prejavili výraznejšie účinky pri niektorých analyzovaných ukazovateľoch. Výsledky tak podporujú názor, že účinnosť daňovej politiky závisí od konkrétnej fázy hospodárskeho cyklu a od charakteru ekonomického šoku.

Osobitnú pozornosť si zasluhuje analýza konkurencieschopnosti ekonomík. Výskum potvrdil, že konkurencieschopnosť je viacrozmerný koncept, ktorý nemožno dostatočne charakterizovať jediným indikátorom. Rozdielne výsledky získané pri reálnom efektívnom výmennom kurze a pri indexe konkurencieschopnosti poukazujú na skutočnosť, že cenová konkurencieschopnosť a systémová konkurencieschopnosť reagujú na korporátne zdaňovanie odlišným spôsobom. Tento poznatok predstavuje významný metodologický prínos práce, keďže upozorňuje na potrebu komplexnejšieho hodnotenia konkurenčnej pozície krajín pri skúmaní účinkov daňovej politiky.

Významným prínosom dizertačnej práce je aj aplikácia panelových modelov s interakčnými premennými zachytávajúcimi jednotlivé krízové obdobia. Väčšina doterajších empirických štúdií vychádzala z predpokladu, že účinky korporátnej dane zostávajú počas celého sledovaného obdobia nemenné. Predkladaný výskum však preukázal, že tento predpoklad nie je opodstatnený. Zaradenie krízových interakcií umožnilo identifikovať rozdiely medzi jednotlivými makroekonomickými režimami a podstatne presnejšie interpretovať získané výsledky. Z metodologického hľadiska tak práca prispieva k rozšíreniu možností ekonometrického skúmania korporátneho zdaňovania v podmienkach meniaceho sa hospodárskeho prostredia.

Na základe realizovaných analýz možno formulovať odpovede na výskumné otázky dizertačnej práce. Výskum potvrdil existenciu vzťahu medzi korporátnym daňovým zaťažením a vybranými ukazovateľmi ekonomickej výkonnosti, avšak tento vzťah nemožno charakterizovať ako univerzálny ani časovo stabilný. Účinky korporátneho zdaňovania sa prejavujú rozdielne v závislosti od analyzovaného ukazovateľa a od konkrétneho hospodárskeho prostredia. Súčasne sa ukázalo, že hospodárske krízy predstavujú významný faktor modifikujúci pôsobenie korporátnej dane, pričom jednotlivé typy kríz vytvárajú odlišné podmienky fungovania ekonomiky.

Výsledky empirickej analýzy umožnili aj posúdenie platnosti formulovaných hypotéz. Predpoklady o jednoznačne negatívnom vplyve korporátneho daňového zaťaženia na ekonomickú výkonnosť, investičnú aktivitu alebo konkurencieschopnosť sa nepotvrdili v plnom rozsahu. Naopak, výskum ukázal, že tieto vzťahy sú podstatne komplexnejšie a závisia od viacerých determinantov. Potvrdila sa však hypotéza, že hospodárske krízy významne modifikujú účinky korporátneho zdaňovania, čo predstavuje jedno z najdôležitejších zistení celej dizertačnej práce.

Z pohľadu hospodárskej politiky získané poznatky naznačujú, že rozhodovanie o úpravách korporátnej dane by nemalo vychádzať iba zo snahy podporiť ekonomický rast prostredníctvom znižovania daňového zaťaženia. Oveľa dôležitejšie je zohľadniť celkový makroekonomický kontext, kvalitu podnikateľského prostredia, stav verejných financií a charakter aktuálnych hospodárskych výziev. Korporátna daň by mala byť vnímaná ako jeden z nástrojov hospodárskej politiky, ktorého účinnosť závisí od koordinácie s

d'alšími fiškálnymi, menovými a štrukturálnymi opatreniami.

Výsledky dizertačnej práce zároveň vytvárajú priestor pre ďalší výskum. Perspektívnym smerom je rozšírenie analyzovanej vzorky o ďalšie členské štáty Európskej únie alebo krajiny OECD, využitie alternatívnych ukazovateľov efektívneho daňového zaťaženia a aplikácia dynamických panelových modelov umožňujúcich detailnejšie skúmať časové oneskorenia účinkov korporátneho zdaňovania. Za významnú výskumnú výzvu možno považovať aj hodnotenie dôsledkov implementácie globálnej minimálnej dane na konkurencieschopnosť európskych ekonomík.

6. Záver

Dizertačná práca sa zaoberá problematikou korporátneho zdaňovania a jeho vzťahu k ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti vybraných európskych krajín v podmienkach významných hospodárskych kríz. Výskum vychádza z aktuálnej potreby hlbšieho poznania účinkov korporátnej daňovej politiky v období rastúcej globalizácie, medzinárodnej koordinácie zdaňovania a opakujúcich sa makroekonomických šokov. Zvolená výskumná koncepcia prepája teoretické poznatky o korporátnom zdaňovaní s empirickou panelovou analýzou, čím umožňuje komplexnejšie hodnotenie významu korporátnej dane v podmienkach súčasných európskych ekonomík.

Na základe uskutočnenej analýzy možno konštatovať, že hlavný cieľ dizertačnej práce bol splnený. Empirický výskum poskytol odpovede na formulované výskumné otázky a umožnil overiť stanovené hypotézy prostredníctvom panelových ekonometrických modelov využívajúcich kvartálne údaje ôsmich európskych krajín za obdobie rokov 2004 až 2025. Výsledky potvrdili, že korporátne daňové zaťaženie predstavuje významný prvok hospodárskej politiky, jeho účinky však nemožno interpretovať izolovane ani považovať za časovo nemenné.

Jedným z najvýznamnejších zistení práce je potvrdenie, že samotná výška korporátneho daňového zaťaženia nepredstavuje univerzálny determinant ekonomickej výkonnosti. V období relatívnej makroekonomickej stability sa štatisticky významné účinky na väčšinu analyzovaných ukazovateľov nepotvrdili. Získané poznatky naznačujú, že hospodársky rast, investičná aktivita, situácia na trhu práce aj konkurencieschopnosť sú výsledkom vzájomného pôsobenia širšieho spektra ekonomických a inštitucionálnych faktorov. Korporátna daň preto predstavuje iba jednu zo zložiek komplexného systému ovplyvňujúceho vývoj ekonomiky.

Významným prínosom výskumu je identifikácia rozdielov v účinkoch korporátneho zdaňovania počas jednotlivých hospodárskych kríz. Panelová ekonometrická analýza preukázala, že makroekonomické prostredie významne modifikuje intenzitu aj charakter pôsobenia korporátnej dane. Tento poznatok potvrdzuje, že pri hodnotení daňovej politiky nie je postačujúce vychádzať z priemerných dlhodobých vzťahov, ale je potrebné zohľadňovať špecifiká jednotlivých hospodárskych režimov. Rozdielne výsledky

identifikované počas globálnej finančnej krízy, pandémie COVID-19 a inflačno-energetickej krízy poukazujú na potrebu flexibilnejšieho prístupu k tvorbe daňovej politiky v závislosti od aktuálnej ekonomickej situácie.

Osobitnú pozornosť si zasluhujú výsledky týkajúce sa konkurencieschopnosti ekonomík. Výskum potvrdil, že konkurencieschopnosť predstavuje viacrozmerý koncept, ktorého jednotlivé dimenzie reagujú na korporátne zdaňovanie rozdielnym spôsobom. Získané poznatky poukazujú na skutočnosť, že cenová konkurencieschopnosť zachytená prostredníctvom reálneho efektívneho výmenného kurzu a systémová konkurencieschopnosť reprezentovaná kompozitným indexom konkurencieschopnosti odrážajú odlišné aspekty fungovania ekonomiky. Tento záver podporuje potrebu komplexného hodnotenia konkurencieschopnosti pri tvorbe hospodárskej politiky.

Za významný metodologický prínos dizertačnej práce možno považovať aplikáciu panelových regresných modelov s fixnými efektmi doplnených o interakčné premenné reprezentujúce jednotlivé hospodárske krízy. Takto koncipovaný metodologický prístup umožnil identifikovať meniace sa účinky korporátnej dane počas rozdielných makroekonomických režimov a rozšíril možnosti empirického skúmania korporátneho zdaňovania. Spoločnosť získaných výsledkov bola podporená využitím robustných štandardných chýb, marginálnych efektov, Waldových testov a robustnostnej analýzy, čím sa zvýšila vierohodnosť prezentovaných záverov.

Praktický prínos dizertačnej práce spočíva vo formulovaní odporúčaní pre tvorcov hospodárskej a daňovej politiky. Získané poznatky naznačujú, že rozhodovanie o úpravách korporátnej dane by malo vychádzať z komplexného posúdenia ekonomických podmienok a nemalo by byť založené výlučne na očakávaní automatických pozitívnych účinkov zmien daňovej sadzby. Efektívna daňová politika si vyžaduje koordináciu s ďalšími nástrojmi hospodárskej politiky, predovšetkým v oblasti podpory investícií, rozvoja ľudského kapitálu, inovácií a zvyšovania kvality podnikateľského prostredia.

Výsledky dizertačnej práce zároveň vytvárajú priestor pre ďalší výskum. Perspektívnym smerom je rozšírenie analyzovanej vzorky o ďalšie členské štáty Európskej únie, aplikácia dynamických panelových modelov alebo podrobnejšie skúmanie dôsledkov

implementácie globálnej minimálnej dane. Za prínosné možno považovať aj budúce výskumy zamerané na hodnotenie interakcií medzi korporátnym zdaňovaním, fiškálnou udržateľnosťou a ekonomickou odolnosťou v podmienkach nových geopolitických a technologických výziev.

Záverom možno konštatovať, že dizertačná práca prispieva k rozšíreniu teoretického poznania o účinkoch korporátneho zdaňovania a zároveň poskytuje nové empirické poznatky o jeho pôsobení v podmienkach troch významných hospodárskych kríz. Predložené výsledky potvrdzujú potrebu vnímať korporátnu daň ako súčasť širšieho systému hospodárskej politiky, ktorého účinnosť závisí od charakteru ekonomického prostredia, kvality verejných inštitúcií a schopnosti ekonomiky reagovať na meniace sa podmienky medzinárodného hospodárskeho vývoja.

7. Použitá literatura

Alstadsæter, A., Jacob, M., & Michaely, R. (2017). Do dividend taxes affect corporate investment? *Journal of Public Economics*.

Atkinson, A. B., & Stiglitz, J. E. (1976). The Design of Tax Structure: Direct versus Indirect Taxation. *Journal of Public Economics*.

Auerbach, A. J. (1989). Tax Reform and Adjustment Costs: The Impact on Investment and Market Value. *International Economic Review*.

Auerbach, A. J., & Hassett, K. A. (2007). Optimal Long-Run Fiscal Policy: Constraints, Preferences and the Resolution of Uncertainty. *Journal of Economic Dynamics and Control*.

Beer, S., de Mooij, R., & Liu, L. (2020). International Corporate Tax Avoidance: A Review of the Channels, Magnitudes and Blind Spots. *Journal of Economic Surveys*.

Clausing, K. A. (2003). Tax-Motivated Transfer Pricing and US Intrafirm Trade Prices. *Journal of Public Economics*.

Devereux, M. P., & Griffith, R. (1998). Taxes and the Location of Production. *International Tax and Public Finance*.

Johansson, Å., et al. (2008). Taxation and Economic Growth. *OECD Economics Department Working Papers*.

Keen, M., & Konrad, K. A. (2013). The Theory of International Tax Competition and Coordination. *Handbook of Public Economics*.

Musgrave, R. A., & Musgrave, P. B. (1989). *Public Finance in Theory and Practice*.

OECD. (2015). *Addressing Base Erosion and Profit Shifting*.

OECD. (2021). *Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy – Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two)*.

Slemrod, J. (2004). Are Corporate Tax Rates, or Countries, Converging? *Journal of Public Economics*.

Zucman, G. (2014). Taxing Across Borders: Tracking Personal Wealth and Corporate Profits. *Journal of Economic Perspectives*.

Zoznam publikovaných výstupov predkladateľa

1. Korporátna daň a prijaté opatrenia v krízových obdobiach 21. storočia / Tomáš Mazán. - VEGA 1/0679/23. In: Nové výzvy v oblasti verejných financií 2023 [elektronický zdroj] = New Challenges in Public Finances 2023 : Collection of Scientific Papers : zborník vedeckých statí / zostavovateľ zborníka: Jana Kušnírová ; recenzenti: Marwan al Absi, Tatiana Tökölyová, Elena Roková ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2023. - ISBN 978-80-225-5087-1. - S. [1-8]. [MAZÁN, Tomáš [100 %]]
2. Recent Developments in Corporate Taxation in the V4 Countries / Tomáš Mazán, Miriana Šipová. - VEGA 1/0679/23. In: INPROFORUM 2025 [elektronický zdroj] : 19th International Scientific Conference INPROFORUM : Economy Under Pressure : November 6 - 7, 2025, České Budějovice / Reviewers: Roberto Bergami, Monika Březinová ... [et al.]. - České Budějovice : University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Economics, 2025. - ISBN 978-80-7694-143-4. - ISSN 2336-6788. - S. 305-311. [MAZÁN, Tomáš [90 %] - ŠÍPOVÁ, Miriana [10 %]]
3. Využívanie robo-poradcov pri finančnom rozhodovaní domácnosti a požiadavky na právnu reguláciu s tým spojenú = The Use of Robo-advisers in Household Financial Decision Making and the Legal Regulatory Requirements Associated with It / Matej Boór, Yuliya Petrenko, Tomáš Mazán, Anton Marci, Jerguš Horský. - I-24-108-00. In: Finančné inovácie - determinant súčasnej a anticipovanej regulácie na finančnom trhu (výzvy a riziká) : 2. časť : zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorá sa uskutočnila 28. novembra 2024 na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave / zostavovatelia: Ľubomír Čunderlík, Maroš Katkovčín ; recenzenti: Soňa Kubincová, Petra Hrubá Smržová ...[et al.]. - Bratislava : Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2025. - ISBN 978-80-7160-754-0; 978-80-7160-748-9 (e-verzia. - S. 5-16. [BOÓR, Matej [35 %] - PETRENKO, Yuliya [50 %] - MAZÁN, Tomáš [5 %] -

4. Changes in Corporate Tax Systems Across the Nordic Countries / Tomáš Mazán. In: The EurAseans : Journal on Global Socio-Economic Dynamics. - Bangkok : International College Suan Sunandha Rajabhat University. - ISSN 2539-5645. - Vol. 52, no. 3 (2025), pp. 625-633. [MAZÁN, Tomáš [100 %]]
5. Corporate Taxation and the Informal Economy: Evidence from Slovakia and the Czech Republic / Tomáš Mazán. - VEGA 1/0679/23. In: The EurAseans : Journal on Global Socio-Economic Dynamics. - Bangkok : International College Suan Sunandha Rajabhat University. - ISSN 2539-5645. - Vol. 11, no. 2 (2026), pp. 321-326. [MAZÁN, Tomáš [100 %]]
6. Price Bubbles in the Slovak Residential Real Estate Market and the Role of Macroprudential Policy: Evidence from 2014–2024 / Tomáš Mazán, Miriana Šípová. - VEGA 1/0679/23. In: International Journal of Advanced Natural Sciences and Engineering Researches [elektronický zdroj]. - Konya : Konya Technical University. - ISSN 2980-0811. - Vol. 10, no. 5 (2026), pp. 146-152. [MAZÁN, Tomáš [50 %] - ŠÍPOVÁ, Miriana [50 %]]
7. ESG Risk and Firm Performance: Evidence from the Hardware Industry / Tomáš Mazán, Miriana Šípová. - VEGA 1/0679/23. In: International Journal of Advanced Natural Sciences and Engineering Researches [elektronický zdroj]. - Konya : Konya Technical University. - ISSN 2980-0811. - Vol. 10, no. 6 (2026), pp. 62-68. [MAZÁN, Tomáš [60 %] - ŠÍPOVÁ, Miriana [40 %]]
8. Trendy, opatrenia a zmeny v oblasti korporátnej dane v krajinách OECD a v Slovenskej republike v rokoch 2013-2024 / Tomáš Mazán. In: Monitor hospodárskej politiky [elektronický zdroj] : [vedecko popularizačný časopis]. -

Bratislava : Ekonomická univerzita v Bratislave, 2024. - ISSN 2453-9287. - Č. 2 (2024), s. 31-34. [MAZÁN, Tomáš [100 %]]

8. Summary

The dissertation focuses on the relationship between corporate taxation and selected indicators of economic performance and competitiveness in European countries during periods of major economic crises. The research reflects the growing importance of corporate taxation in an environment characterised by globalisation, increasing capital mobility and international tax coordination.

The main objective of the dissertation is to empirically examine the relationship between the corporate tax burden and selected macroeconomic indicators, with particular emphasis on changes in this relationship during the Global Financial Crisis, the COVID-19 pandemic and the inflation–energy crisis.

The empirical analysis is based on quarterly panel data for eight European countries covering the period from 2004 to 2025. Panel regression models with country and time fixed effects were estimated to analyse the impact of corporate taxation on GDP per capita, gross fixed capital formation, unemployment, the real effective exchange rate and the Global Competitiveness Index. Crisis interaction terms, marginal effects, Wald tests and robustness checks were employed to assess whether the impact of corporate taxation differs across macroeconomic regimes.

The results indicate that the baseline effect of corporate taxation outside crisis periods is generally not statistically significant. However, significant differences emerge once crisis interactions are taken into account. The findings demonstrate that the impact of corporate taxation is conditional on the type of economic shock and varies across different dimensions of economic performance and competitiveness. The study also shows that price competitiveness and systemic competitiveness respond differently to corporate taxation and therefore should not be treated as interchangeable concepts.

The dissertation contributes to the existing literature by combining theories of corporate taxation, tax competition and economic resilience with panel econometric modelling covering three distinct crisis periods. The results provide useful implications for policymakers responsible for designing corporate tax systems under conditions of increasing economic uncertainty and international tax coordination.